

MAMA OLVAS. (Lásd a 107. lapon.)

XLVI. kötet, 7. szám. **Ára negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr.** 1894. február 18-án.
Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

szem tud-
zerencésen
hogy volna
kassai son-
net ká-nak,
y szerzője
ig Dénes,
hogy kár
a »hibás«
ak azután
szeretném,
ményeden
meglelhet-
olt tudto-
nevetek.
aló, hogy
A ti örö-
Bellovits
edve. —
i tavaszt,
kem. —
enek. —
magam is
ból s így
— Bein-
a én. —
t. 2-ikra:
már az
k téged
olog. —

es szín-
bekötési
fél évi
5 cím:
udapest,

eum-épület

A DOKTOR UR NÖVENDEKEL.

— Elbeszélés képekkel. —

ÁT nagysádkám honnan és merrefelé méltóztatik vitorlázni?

Aki ezt kérdezte, az egy vídám képű, hamiskás szemű, körül-belől tizenkét éves fiú volt; akár ki rá ismerhetett, hogy boldog, vig diák gyerek. Épp most ugrott be a vasuti kocsiba mindenféle czókmókkal s közte egy kosárkával, melynek gondosan le volt kötve a födele. Elhelyezkedett, a kosarat maga mellé tette az ülésre s a vonat épp odább robogott, mikor a fiatal utas leült és szemközt ülő uti társához azt a kérdést intézte.

A »nagysádkám« még elég kicsike volt ilyen címhez, mert alig mulhatott tíz éves. Szelid, nyájas, kedves képű leányka volt, igen csinosan, bár egyszerűen öltözve. Kényelmesen üldögélt a kocsi-szakasz egyik sarkában s talán kissé unatkozott is, mert eddig egészen magányosan ült ebben a kocsi-szakaszban. A váratlan és hirtelen fücsa kérdésre elmosolyodott, de mégis inkább félénken felelé:

— Nem értem egészen, mit ért a vitorlázással...

— Nem? Pedig nagyon egyszerű, mert ha tenger volna alattunk, akkor mi megokvetetlenül hajón ülnénk; a hajón vitorlázna, tehát vitorlázhatnánk; csak mivel a tenger nem fér ide a hegyek közé, hát vasuti kocsiban ülünk. Kicsi különbség, egészen kicsi, azért kérdeztem úgy. Egyéb iránt azt akartam kérdezni, honnan jön kedves nagysád?

— Budapestről, felelé a leányka s a lehető legszelidebb, legszerényebb hangon

tette hozzá: Hanem én nem vagyok »nagysád«, én csak kis leány vagyok.

— Annál jobb, akkor nem is czeremoniázok. Hát aztán mondd csak, hová utazol?
— Erdőfalvára.

— Pompás! Épp a szomszédságba van annak a híres és nevezetes falunak, mely olyan szerencsés, hogy az én szülő falumnak vallhatja magát. Csak egy állomással előbb szállok ki.

A kis »nagysád« olyan formán mosolygott, mint aki kellemes hírt hall. A fiú pedig tovább vallatta:

— És kihez mégy oda?

— A bácsimhoz... Erdei János urhoz.

— Nagyszerű! A mi híres doktorunkhoz?

— Ismered?

— Micsoda kérdés! Ki nem ismeri a mi doktorunkat?

— Hát... hát én nem ismerem, felelé a leányka szinte aggodalmas hangon.

— Ahá! Ugy hát bizonyosan szeretnéd megtudni, miféle ember, miféle bogarai vannak, mitől kell majd őrizkedned...

— Nem... nem! Ő az én bácsim és nem akarom, hogy a háta mögött...

A kis leány kissé zavarodottan hallgatott el, de a fiú annál vígabban nevetett.

— Nem akarod, hogy a háta mögött megszóljunk? No, azt sem bánom. Ugy is megtudod nem sokára. De akkor hát Magda nénit sem ismered? Meg a falut sem?

— Nem... még soha sem voltam ott. De apácskám azt mondta, hogy igen kedves, szép hely. Ugy-e igaz?

— Hogy igaz-e? Meghiszem azt! Hetedhét vármegyében nincs párja. Gyönyörű nagy fák vannak a ház körül... Igaz a! Tudsz-e jól fára mászni?

A kis leány megint csak mosolygott.

— Még nem próbáltam.

— Persze, te is csak afféle nagyvárosi kisasszony vagy, csak a sima aszfaltos uton tudsz sétálni. No, majd megtanítunk egyébre is, csak egyszer ott légy az ócska házban. Mert pompás ódon ház, még Magda néninél is vénebb, pedig Magda néni még a doktor bácsinak is a nagynénje, talán már a bibliai vizözönt is látta.

— De ugyan...

— Jól van no! Hiszen azzal csak nem mondtam rosszat? Szeretem én Magda nénit, ő is szeret, mikor épp nem haragszik rám. De igaz! Még azt sem tudod, hogy én ki vagyok s mi a nevem.

— Azt már tudom, hogy szomszédok leszünk.

— Közel szomszédok; csak egy dobocska lesz köztünk; de nem nagy, csak afféle vakand-turás. Egy óra alatt föl lehet jutni a tetejére. Az innenső tövében lakik az én apám, akinek én vagyok a legnagyobbik és legjelesebbik fia, Kardos Rudi, szolgálatjára.

Talpra ugrott, össze ütötte a bokáját s mélyen meghajolt a lányka előtt, ki szintén vidáman felelé:

— Az én nevem pedig Erdei Piroška s a doktor bácsi unokahuga vagyok.

— Az elég. Így okvetlenül jó barátok leszünk. Most már azt is megengedem, hogy kitaláld, mi van ebben a kosárban? No ne félj, háromszor is próbálhatod.

— Hát ha mindjárt kitalálok? Egy kis czicza van benne.

— Ejnye! Talán bizony valami kis boszorka vagy? De hát jól van. Hanem azt találd ki, hogy kinek viszem?

— A hugoskádának.

— Mondom, hogy boszorka! Ha még azt is kitalálok, hogy hívják az én Janka hugoskámát... no akkor már bizonyos, hogy boszorkány vagy!

— Sajnálom, de már csakugyan annak köll lennem, mert aligha nem Janka a neve.

Rudi most csakugyan ámulva nézett rá.

— De hát honnan tudhatod ezt mind?

— Ugyan már hogy ne tudhatnám?

A czicza már vagy háromszor nyávogott, hallottam. Azt könnyű kitalálni, hogy kis cziczát a jó testvér csak hugoskájának visz. A nevét meg magad monadt meg, mert hirtelenében elszóltad magad.

Nagyott nevettek, aztán megsimogatták a cziczát. Épp ekkor nézett be az ajtón a kalauz, barátságosan bölintott a fejével Piroskának, aztán odább ment. Rudi látta és így szólt:

— Igaz, most jut eszembe, milyen furcsa az, hogy kis leány létedre így egyedül utazol.

— Nem lehetett máskép, felelé Piroška elkomolyodva és mintha könyesepp is toltult volna a szemébe. Mamácskám beteg és messze van külföldi fürdőn, apácskának pedig hirtelen oda kellett hozzája utazni és talán sokáig oda lesz, csak egymagam maradtam volna otthon. Ez a kalauz régi jó emberünk és megígérte apácskának, hogy gondja lesz rám az uton.

— Tessék! Milyen jó dolguk van a leányoknak! Bezzeg velem nem czeremóniáztak a néniék, ahol látogatóban voltam! Mind össze annyit mondtak: apád azt irta, hogy már menj haza; itt a pénz a vasuti jegyre; amott az állomás: ülj fel és menj Isten hírével, ki ne törd a nyakadat, tiszteljük apádat. Sebj no! Majd elmegyek én még messzebbre is, csak egy kicsit na-

gyobb legyek. Nem szeretnél te is elrándulni a szerencsének földjére, vagy a vörös bőrű indiánusokhoz?

— Köszönöm, nem igen fogok veled tartani.

— Pedig az nagyon érdekes volna! Talán még nem is olvastál a feketékről meg a vörös-bőrűekről? Azok ám az igazán gyönyörű historiák! Várj csak, elmondok egyet . . .

De biz' ekkorra Rudi barátunk már kifogyott az időből, mert épp hosszan füttyentett a mozdony s a vonat az állomásra robogott be, aztán megállt. Rudi fölugrott.

— Ohó, már nem mondhatom el! No, sebjaj, majd máskor. Itt már ki kell szállnom.

Gyorsan össze kapdosta holmiját s barát-ságosan nyújtott kezét Piroskának.

— Isten veled, kis nagysádkám. Örülök, hogy volt és lesz szerencsém láthatni. Nem sokára ellátogatok hozzátok. Tisztelem . . .

Nem mondhatta végig, hogy kit tisztel, mert a kalauz karon fogta.

— Kiszálljon, urficskám, kiszálljon szaporán, mert különben elvisszük Ruttkáig, Zsolnáig.

— Azt sem bánám. Csak hogy nem lenne belőle semmi, tudom; a legközelebbi állomáson kitennek a szűrömet. Megyek már no! Isten veled, Piroska! Vigyázz, a legközelebbi állomáson már neked is ki kell szállnod.

Ezt már kívülről kiáltotta föl a koci ablaknál álló kis leánynak. Fecsegett volna még többet is, de a vonat csak két perczig állt ott s mire Rudi szerencsésen kijutott, a mozdony már újra füttyentett s a vonat elrobogott.

Piroska mosolyogva nézett ki az ablakon és folyvást integetett, amíg csak látta vidám uti társát. Csak azért nem sajnálta nagyon a távozását, mert tudta, hogy néhány perc múlva magának is ki kell szállnia; aztán Rudi úgy is biztatta, hogy nem sokára meglátogatja.

Még alig volt ideje, hogy a kellemes találkozáson gondolkozzék, már újra hangzott a mozdony füttye s a kalauz belépett.

— Kisasszonykám, tessék készülődni, mindjárt megáll a vonat, de épp csak egy perczre. Gyorsan ki kell szállni.

— Jaj, miért áll csak oly rövid ideig? — Mert ez nem is igazi állomás, csak megálló hely egy kis órháznál. No, ne féljen, kiszállítom én baj nélkül a kocsi-ból minden podgyászával. Itt pedig bizonyosan várja valaki, ugy-e?

— Ugy hiszem. Apácskám azt mondta, hogy irt a bácsinak; tudják, hogy jövök.

A gondos kalauz csakugyan egy pillanat alatt kiszállította Piroskát minden csomagjaival, iskatulyáival a kocsi-ból. Aztán szétnézett.

— Nem látok én itt senkit az öreg vasuti örön kívül, mondá. Ugy látszik, nem jött senki a kisasszonyka elé.

— Ó! Hát most már mit tegyek? ijedezett a kis leány.

— Először is vár egy kicsit. Talán csak megkéstek; még jöhet a bácsi kocsija.

Tovább a barátságos kalauz nem beszélhetett, mert fölhangzott a jeladás, a vonat odább robogott, a kalauznak vissza kellett térnie a vasuti kocsi-ba. Piroska ott maradt egyedül, ládája, iskatulyái mellett, meglehetősen zavarban.

(Polytatása következik.)

BORURA DERÜ

M

ILYEN éigan, mily ujjongva
Robbant ki a sok gyerek,
Hogy a hótól fényes udvar
Hosszán kergetőzzenek:

Milyen éljennel kísérik
A hó-várnak ostromát,
S ha a védő egy jól célzott
Hó-golyóval vissza vág.

A sikonkán a nagyobbak,
Szánon húzva a kicsiny —
Vig lahóval mint robognak,
Mint akár mely gőzocsón.

S im, egyszer csak elnémulnak.
Kaczagásból lesz sohaj —
Nem kell játék, sem vigasság,
A szobába tér a raj.

S egyik lányka, nagy piszege,
Kís madárt hoz tenyerén,
Fa törvényben, megdermedve
A havon feküdt szegény.

»Lám a szép hó, mond az apjok,
Elfödött minden magot,
S a madárka élen gyöngült,
Gyöngült, alélt s megfagyott.«

Össze néznek és megértik:
S most, ha enni gyűl a had,
A kenyérből, a kalácsból
Egy rész mindig megmarad.

S hótól tiszta tornácz-fáján
Morzsát hint szét mindenik —
Bezzeg most a sok szép hóban
Ismét vág kedvük telik...

Béla bácsi.

A LEGÉDESEBB BOSZU.

— Beszélyke. —

IRÉNKE duzzogva, neheztelve bigyeztette ajkait, de Kálmán édes keveset látszott vele törődni. Vigan füttyörészett s hol a fali órára nézett, hol meg az ablaknál állt meg, mint

ha lesne valakit. Téli kabátja, korcsolyája oda volt készítve a székre, könnyen ki lehetett találni hova készül.

Már kissé türelmetlenkedni is kezdett.

— Ejnye, az a Jenő! Mindjárt négy óra és még nincs itt.

— Bár csak ne is jönne! pattant ki Irénke hevesen. Megérdemelnéd, ha olyan önző vagy.

Kálmán erre is csak nevetett.

— Nem éppen nagyon bölesen beszélsz, édes hugocskám. Te semmit sem nyersz vele, nekem pedig legföljebb anyi bajom esik, hogy magam megyek korcsolyázni.

— Elég csunyaság! Menyit kértelek, hogy vigyetek engemet is... mamácska is mondta, hogy jó volna, ha megtanítanátok korcsolyázni... ti jól tudtok mind a ketten.

— Már ebben igazad van, mi jól tudunk. De épp ez az oka, hogy ilyen szép napot nem engedhetünk kárba veszni. Mert ha veled bajlódunk, téged vezetgetünk a jégen, az bizony nekünk nem nagy mulatság.

— Nem kívánám én hogy egész délután csak velem bajlódjatok. Csak épp egy kis fél órácskát...

— Majd máskor... majd rá kerül a sor.

— Igen, majd majd! Mindig ezt mondogatjátok. Bizonyosan akkor kerül majd rá a sor, mikor már elolvadt a jég.

— No az is meglehet, felelte Kálmán nevetve. De ni, már itt van Jenő. No ne duzzogj hugocskám! Jobb neked itthon bá-buzgatni.

— Hát igazán ma sem mehetek?

— A lehető legigazabban és teljes valóssággal itthon maradsz, mert mi Jenővel akarunk korcsolyázni.

— Jól van! Majd megemlegetitek még! Majd megérem én még, hogy nektek is köllene valami szivesség tőlem. De én is fogom tudni mit tegyek.

Épp ekkor lépett be a mama.

— Mi az gyerekek? Min pöröltök?

— Dehogy pörölök kedves mama, szólt Kálmán könnyedén. Irénke nyaggat mindig az ő korcsolyázásával.

— Meg is tehetnéd, mondá komolyan a mama.

— De mikor Jenőnek ígértem, hogy együtt fogunk versenyezni. Jenőnek pedig semmi kedve, hogy kis leányokkal versződjék.

— Ugy látom, ebben egyformák vagytok, jegyzé meg a mama meglehetősen kedvetlenül. Egyéb iránt szivességre senkit sem lehet rá kényszeríteni. Ha nem teszitek a magatok jó szántából, hát csak menjetek ketten.

Kálmán sem akart egyebet, hamar felöltötte kabátját, fogta korcsolyáit és olyan a milyen köszönés után, sietett kifelé. Barátja Jenő épp ekkor már oda ért a tornácra. Együtt fordultak ki és büszkén lépkedtek el. (Lásd a képet a 104—105. l.)

Jenő és Kálmán elváhatatlan jó pajtások voltak, egy osztályba jártak iskolába, együtt tanultak és szórakoztak mindig. Nagyon kellemes volt ez mind kettejüknek, de mégis inkább talán Jenőnek, kinek szülei nem laktak itt a városban s ki csak mint kosztos fiu lakott jó pénzért egy öreg hivatalnoknál. El volt jól látva, de bizony az öreg ur aztán nem sokat törődött vele, unatkozik-e a kosztosa vagy sem. De nem is köllött vele törődnie, mert Jenő, mihelyt megtanulta leczkáját és megozonált, mindjárt fogta a kalapját és sietett pajtásához. Vagy pedig ez jött hozzá. És mivel sokszor fordult meg Kálmánéknál, persze Irénkével is bizalmas barátságot kötött. Ezért szólott Kálmán menetközben így hozzá:

— Köszönetet várok tőled, pajtás.

— Ugyan miért?

— Mert megmentettem a te mulatságodat is. Az az Irénke annyit nyugösködött, hogy ma őt is vigyük magunkkal!... alig tudtam lerázni.

— No, hiszen majd egyszer elvihetjük... de ma csakugyan kár lenne elrontanunk ezt a szép délutánunkat. Olyan pompás az idő!

Irénke tehát hiába leste az ablaknál, hogy a két fiu mégis csak meggondolja a dolgot és vissza tér. Biz' azok nagyon egyet gondoltak és legteljesebb egyetértésben tüntek el a boszus kis leány szeméi elől.

— Jól van, jól! fenyegetözött Irénke. Majd megfizetek én még nektek ezért!

— De bizony nincs jól, hogy így beszélsz, szólott a mama szeliden. Nem szép, amit tettek; de azt hiszed, szebb az, amivel te fenyegetözöl?

Mialatt Irénke aztán otthon a mamával beszélgetett, Kálmán és Jenő vígan

korcsolyáztak künn a ligeti tavon. Voltak ott sokan mások is, de amint az est lassanként leszállt, megritkult a korcsolyázók sora; a két jó pajtás azonban még nem fáradt bele a multságba.

— Most lehet csak igazán jól iringálni!... nem lábatlankodnak sokan az ember előtt, szólott Kálmán.

— Most bizony, felelé Jenő. Tudod mit? Rendezzünk versenyt. Amott látom Bélát és Dinit. Négyen elegen leszünk.

A versenyző társaság mihamar együtt volt. Kitűzték a célpontot, aztán neki iramodtak. Szél-sebesen siklottak végig a sima jegen. Kálmán járt legelől és nagyon bizott benne, hogy győzni fog. Már közel is volt a célhoz, de nem vette észre, hogy ott már nem sima a jég. Megbotlott egy nagy, fagyos göröngyben és elvágódott a földön. Jenő, ki nyomon követte, látta ugyan a bajt, de a nagy iramodásban már nem birt megállapodni s keresztül bukott a pajtásán. Aztán ott maradtak fekvé mind a ketten.

Béla és Dini, kik hátrább voltak, idején vették észre az akadályt, megállapodtak és nevetve közeledtek.

— Talpra vitéz magyarok! ingerkedett Béla.

— Talán puha divánra találtatok, hogy olyan kényelmesen elnyújtóztok? szólott Dini.

De nem tréfáltak sokáig. Látták, hogy baj van.

Kálmán fájdalmas nyöszörgéssel sóhajta:

— Jaj, a térdem! Ó! Nem tudok mozdulni!

— Ó! Nekem meg a bokám... aligha ki nem ficzomodott, nyögte Jenő.

Béla és Dani abban hagyták az élcelődést és mint derék fiúk, segíteni igyekeztek. De a szerencsétlenül járt két versenyző nem birt lábra állani. Hirt kellett adni haza. Nem sokára koesi jött s estére ott feküdt és jajgatott mindegyik a maga ágyában. Csakhamar ott termett az orvos is mindegyiköknél. Szerencsére nem talált valami veszedelmes bajt, csak zuzódást és fizamodást.

— Nem lesz semmi baj, de vagy két hétig az ágyat fogod nyomni, még pedig nyugodtan, csöndesen kell feküdnöd, mondá Kálmánnak.

Éppen ezt mondta Jenőnek is. Aztán bekötözte a sérült lábukat s azzal biztatta őket, hogy rosszabbul is járhattak volna. Így se baj, katona dolog!

Persze, katona dolog! Ott feküdni két hétig bekötözött lábbal, jóformán mozdulatlanul, mikor oda künn oly gyönyörű idő hívogat! És ha már legalább egymás mellett busulhattak volna! De hát persze, mindegyik a maga lakásán feküdt. Két hétig nem is tudnak egymásról semmit! És mily rettentően unalmas lesz azt a két hetet így magányosan, ágyban eltölteni!

Nem hiába voltak olyan jó barátok, nem hiába érte őket egyforma baleset: de messze egymástól is egészen egyformán sóhajtoztak, gondolkoztak. Még ezt is körül-belől egyformán gondolták el úgy titokban:

— Ha ezt előre tudhattuk volna! Akkor mégis inkább hallgattunk volna az Irénke kérésére. Úgy csak egy délutánunk veszett

volna kárba. Bezzeg, van most Irénkének nagy káröröme, hogy így megjártuk. Most ő játszik, mulat kedvére, mi pedig ásitoz-

hatunk, busulhatunk reggeltől estig, nem is lesz kihez egy szót szólanunk.

Mert a két beteggel nem sokat czerimóniáztak. Miután az orvos kijelentette,

hogy nincs komoly bajuk, csak nyugodtan kell feküdniök, Kálmánhoz így szólt az anyja:

Éppen ilyen formán szólt Jenőhöz az ő öreg koszt-adója, azzal a különbséggel, hogy ez csak a vén szakácsnéra bizta. nézen be néha-néha a fiuhoz.

Volt hát rá okuk, hogy ne nagyon mulatságos napokat várjanak. Csak hogy mégis másképp fordult ez.

Következő nap délelőtt Kálmánhoz — miután jó ideig olvasott s már letette a könyvet és javában kezdett unatkozni — belépett Irénke.

— Ahá, majd fog most kárörvendezni! gondolá Kálmán. No, hiszen igaza van.

Volt igaza vagy sem, de Irénke egyelőre nem látszott arra gondolni, amitől Kálmán tartott. Inkább gyöngéd részvétellel kérdezgette, nagyon fáj-e még a sérült lába? Aztán leült az ágy mellé és vidáman elcsevegte, mi történt reggel óta a házban, a szomszédokban; mennyire kereste Kálmánt az ő kedves Mufi kutyája, meg hogy a Csóka cicza mint akarta elcsenni a szakácsné orra elől a peccenyét. Sokféle ilyen aprósággal úgy elcsacsogta az időt, hogy Kálmán alig vette észre, s már itt volt a dél.

Ebéd után Kálmán eltűnődött, valjon benéz-e még hozzá a hugocskája?

— Nem igen hiszem . . . dél előtt bizonyosan a mama intette,

— Tehát csak feküdjél nyugodtan. Itt vannak a könyveid, olvasgass, hogy ne unatkozzál. Majd be-benézek hozzád, nincse-szükséged valamire.

hogy illik meglátogatni a beteg testvért, nem szabad ilyenkor is haragot tartani. Most délután bizonyosan elmegy valamelyik leány-pajtásához, vagy ezek jönnek hozzá

és kedvökre fognak játszani... Irénke ropantul szeret bábuozgatni, buvócskát, szembe-kötősdit, meg főzőcskét játszani. Hiszen igaza is van... mit unalmaskodják itt velem? Pedig olyan mulatságosan tud csacsogni... Persze, ha nem lettem volna olyan önző, akkor ő is inkább gondolna reám.

De ugy látszik, Irénke mégis gondolt rá. Kevés idő múlva benyitott.

— Nem alszol? Mamácska elengedte a leczkémét, hogy ide jöhessen hozzád. Hátha játszanánk valamit? Elhoztam a dominót. Ha kissé felkönyökölsz, szépen eljátszogatunk. Azután majd felolvasok a mesekönyvből. Jó lesz?

Kálmán nem igen tudott felelni. Persze, hogy jó lesz, nagyon jó. Mégis szinte bele vörösödött és ugy fojtogatta valami a torkát, hogy szólni sem tudott. Mintha szörnyen szégyelt volna valamit. De Irénke nem igen ügyelt erre és csakhamar élénken folyt a játék. Mikor megjött az ozsonna ideje, Kálmán mégis megkérdezte, nem jön-e látogatóba valamelyik barátnöje, ami majd minden nap meg szokott történni.

— Ó nem! felelé Irénke. Izentem valamennyinek, hogy most egy ideig sehova sem megyek, hozzám se jöjjön senki, mert beteg van a háznál.

Kálmánnak — szégyen, nem szégyen — de könybe lábadtak a szemei. Zavartan hebegte:

— Irénkém... te igazán... nagyon jó vagy... én nem érdemlem...

— No persze! Hiszen nagyon jól eltöltjük így az időt. Vagy talán nincs kedvedre?

— Ó dehogya! Így nagyon könnyű betegnek lenni. Bezzeg szegény Jenőnek nincs ilyen jó dolga!

— Gondoltam rá. Tudod mit? Ozsonna után te olvasgass egy kicsit, én meg össze rakok holmi kis csemegét és elviszem Jenőnek. Hirt viszek neki rólad, aztán meg hírt hozok róla neked.

Meg is tette. Felöltözött s kezében a csomaggal elsétált Jenőhöz.

Az elhagyott, halálosan busuló és unatkozó Jenőnek volt még csak igazán nagy az álmélkodása és öröme mikor Irénke belépett. És a váratlan látogató nem csak jó csemegét hozott, hanem ott maradt jó óra hosszáig, csevegett, tréfált és ugy felvidította, hogy Jenő szinte elfelejtkezett a bajáról.

És ez aztán így folyt minden nap. Irénke délelőtt, délután hűségesen megosztotta idejét a két beteg közt s a két bus diák alig győzte várni, mikor jön már a kedves kis »ápoló apácza«. Így nevezték el. Nem várták soha hiába. Pontosan megjelent és az bizonyos, hogy a maga mulatságára nem igen szánhatott akár csak fél óracska is.

A gyógyulás napjai ilyképen eléggé kellemesen multak el. Kálmán is, Jenő is ugy találták, hogy nem is éppen nagyon rossz dolog betegnek lenni, mikor az embernek nincs valami nagy baja. Csak ugy esténként, mikor az éjjeli nyugalom előtt el-elgondolkoztak, éreztek valami furcsát, valami kényelmetlen, fojtogató érzést. Mint ha mégsem volna jól a dolog így.

Nyomta a lelköket valami, szégyeltek, rösteltek valamit, de még nem akarták megvallani.

Hanem mikor végre talpra álltak és Jenő először látogatott el újra Kálmánékhoz, mégis csak megmondták.

— Irénkém, te igazán megboszultad, amit ellened vétettünk, szólt Kálmán. Rákényszerítettél, hogy belássuk: mennyivel jobb, nemesebb vagy te nálunknál. Igazán szégyeljük, hogy oly csuf önzéssel viselkedtünk irányodban. Nem érdemeltük a jószágodat.

— De megfogjuk érdemelni! szólt Jenő tüzesen. Silány ficzkók volnánk, ha ezen túl szeretetnél, figyelemnél egyebet tanusitanánk irántad.

Irénke megölelte őket és vidáman mondá:

— Tudtam én azt, hogy jó lesz úgy állani boszut, a hogy azt az én jó mácskám tanácsolta.

ÁTVÁLTOZTATÁSI REJTVÉNY.

»Széps-et «rut«-tá kell változtatni oly módon, hogy 3 szó alkottassék, melynek mindenike az előző szóból képzendő egy betű átváltoztatásával. A megváltoztatandó betűk a (?) helyére illesztendőek.

sz	é	p
?	.	.
.	?	.
.	.	?
r	ú	t

1-ső szó: valaminek az ábrázolása.

2-ik szó: a cukor-süveg is ilyen alakú.

3-ik szó: vízzel lát el bennünket.

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott kapja jutalom-nyereményül a következő érdekes kötetet:

„A tarka könyv.“

Százötven elbeszélés, Hoffmann Ferencztől, javított új kiadásban, tizenegy eredeti színes képpel Boross Gyulától és Szemlér Mihálytól, szép vászon kötésben.

MAMA OLVAS.

(Képpel a czimlapon.)

MAMA édes, olvass nekünk!
Hisz' oly szépen tudsz olvasni!
Bár mily zajos játszó kedvünk:
Ha megszólalsz, kezd lohadni.

Hangod csupa zene nekünk,
S éled tőle minden alak;
Velök vagyunk, élünk, érzünk,
S tűnnek, jönnek egy perc alatt.

Szinte halljuk — ha szólsz hősrül —
Vitézlő felrobogását;
Halljuk fegyvere mint zördül,
S mén-lovának dobogását.

Arany haju király-lánynak
Látjuk bájos mosolygását;
S akik érette csatáznak,
Lovagoknak ragyogását.

Tündér ha száll, méh ha rebben,
Erdő ha zug s csörg a patak —
Mind közelebb s mindig szebben
Szólnak, szállnak, andalognak.

Csak te olvass nekünk, édes!
Nincs ki úgy olvasna, mint te.
A hangod olyan beszédes,
Gyönyört áraszt sziveinkbe.

A FUVÁS EREJE.

(Képpel a 108. lapon.)

FUDOM, sokan vannak köztetek, akik úgy tréfából már megpróbálták, versenyeztek, ki tud nagyobb, erősebbet fujni. De ha azt kérdezném, hogy tehát mondjátok meg, hány kilogrammyit birtok fujni? — erre alkalmasint csak kevesen tudnátok pontosan felelni. Talán még nevétekek is:

— Ugyan már no! Talán bizony fontszámra lehet megmérni a fuvást!

Persze, hogy lehet. Magatok is tapasztaltatok akárhányszor. Ráfujtatok valamely tárgyra s ez megmozdult, elröpi, elgurult; másra meg hiába fujtok teljes erőtökből, nem bírjátok elmozdítani a helyéből. És

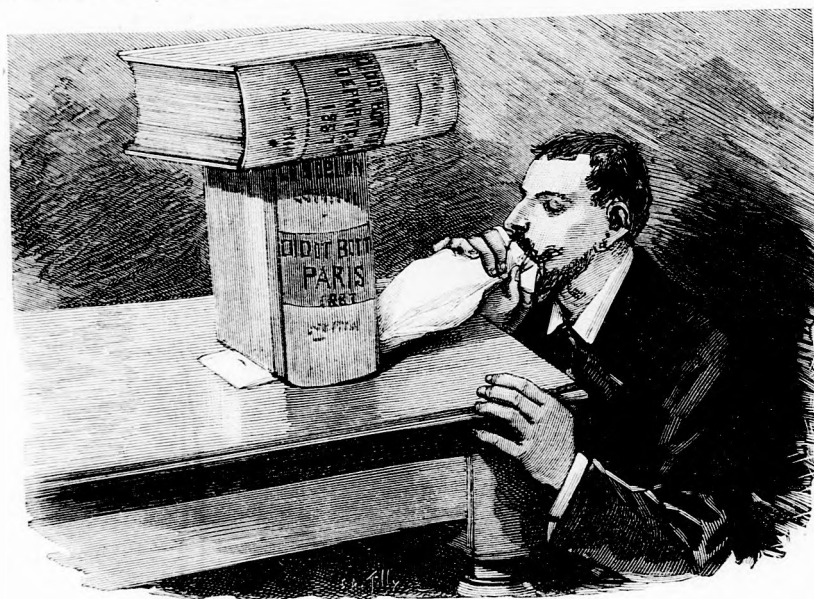
tudjátok, hogy ez rendszeren onnan van, mert az a tárgy nehéz.

Azért mondom, hogy »rendszeren«, mert lehet néha más oka is. Pl. lapos tárgyat, mely szorosán oda simul az asztalhoz, nem egykönnyen tudunk elfújni, még ha könnyű is. Közönséges fuvással tehát nem igen tudhatjuk meg, milyen erőt birunk fújni, azaz hány kilogramm súlynak felel meg a fuvásunk ereje.

A tudósoknak e célra elmés készülékek

van, melynek *spirometer* a neve. Ezzel egészen pontosan megméri, ki milyen erőt bir fújni. De hát persze, ilyen szerzősámja nincs mindenkinek. Csinálhat azonban helyette akárki egy igen egyszerű és mégis pontos fuvás-mérő eszközt, amely nem egyéb mint egy hosszú papiros zacskó.

A zacskót erős, de nem kemény papirosból ragasztjuk össze olyképen, hogy csak az egyik keskeny vége maradjon nyitva. A többi széleken gondosan ragasztjuk össze, hogy

A FUVÁS EREJE.

a levegő ne találjon nyílást sehol. Miután a ragaszték teljesen megszáradt, a zacskót az asztalra helyezük, a nyitott végével az asztal széle alá a zacskó közepe inkább már a tulsó vége felé, ráteszünk valamely nehezebb tárgyat, pl. könyvet. Aztán letérdelve vagy alacsony székre ülve, a zacskó nyitott végét össze fogjuk, csak épp annyit hagyván szabadon, a mennyit a szánkval foghatunk el. S ekkor teljes erővel bele fuvunk. A zacskó feldagad és a

levegő fölemeli a zacskóra nehezedő könyvet — már persze, ha a fuvásunk eléggé erős.

Ha a zacskóra nehezedő tárgyat könnyen fölbillentettük, akkor még hozzá teszünk más nehezeket, és addig-addig, míg végre nem bírjuk megmozdítani. Azokat a tárgyakat, melyeket a fuvással még föl birtunk billenteni, megmérjük a mérlegen, és így pontosan megtudjuk, hány kilogrammally egyenlő a fuvásunk ereje.

KISÉRTETES HISTÓRIA.

LÁTTAM-E már kísértetet?
 Láttam bizony, láttam!
 Tegnap éjjel jelent az meg
 A háló szobámban.

Fáztok ugy-e és remegtek?
 Én is megrémültem . . .
 Csak rövidet imádkoztam,
 Már halni készültem.

Hogy is volt csak? . . . Álmodtam-e?
 Zörrenés ez? . . . Hallga? . . .
 Nézek . . . s rámered a szemem
 Egy fehér alakra.

Ablakomban ingott-lengett,
 Karját emelgette . . .
 Aztán sötét lett, s az ablak
 Elmerült egyszerre.

Kiáltani sem volt erőm,
 Reszketett az ajkam . . .
 A fogam is úgy vaczogott . . .
 A láz tört ki rajtam.

Aztán nagyot sikítottam,
 S erre hanyatt estem.
 Szerencse hogy ágyban voltam,
 S nem sinlette testem.

Meddig voltam elalélva?
 Nem tudom, nem kérdelem;
 Csak azt tudom, ott ébredtem
 Anyácskám ölében.

Áldott, puha, jó kezével
 Arczom simogatta;
 S csak azon döbbsentem meg, hogy
 Néz le rám . . . kaczagva.

*Persze, hogy a kaczagásra
Böven rászolgáltam.
És mikép? ... Kaczagunk mindjárt
Rajta mind a hárman.*

*Mit gondoltok, mi is volt hát
A látomás nyitja?
A kísértetes éjfélnék
Vérfagyasztó titka?*

*Hát a lámpás-gyújtógató! ...
Aki évek oltá
Este gyújtja, s éjfel után
A lángot kioltja.*

*Amely házunkon világol,
Épp szobám alatt van —
Igy jelent meg a kísértet
Az én ablakomban.*

A BÖLCS KADI.

— Arab rege. —

ÓSI Mesid városában élt hajdanában réges régen egy öreg kadi, kinek bölcsességéről még a messzi sivatagokba is elharcott a hír. El is jártak hozzá messze földről a pörös felek, hogy tegyen köztök igazságot.

Hallotta ezt Ben Ahma sejk (törzsfőnök) is a pusztában és szeretett volna meggyőződni róla, igaz-e amit a bölcs kadiról beszélnek. Fölült tehát kedves paripájára és szapora lovaglással harmadnapra elérkezett Mesid városa határába.

Még jócska darab volt a városig, mikor egy gyalogos ember szőlította meg az uton. Siránkozó hangon mondá:

— Ó, légy irgalommal hozzám, szegény beteg emberhez! Mesid városába köllene még ma eljutnom, de már nem tudok tovább gyalogolni. Látom, szép erős lovad van, engedd, hogy én is fölüljek.

Ben Ahma jó szívu ember volt, megszánta a szegény embert és megengedte, hogy fölkapaszkodjék a lóra. Így jutottak el a városba. Amint oda értek, Ben Ahma így szól:

— No, itt vagyunk, most már leszállhatsz.

De nagy csodálkozására az elébb betegnek, fáradtnak látszott vándor most nagy hetykén felelé:

— Micsoda? Én szálljak le a lovamról? Köszönd meg, hogy idáig hoztalak. Szaporán, lódulj odább!

— Ejnye te semmire való! Talán bizony tied ez a ló?

— Hát kié, ha nem az enyém? Én Szelim aga vagyok Damaszkusból. Talán elhiszi neked valaki, hogy gyöngé, beteg létemre gyalog jöttem husz napi járó földről?

Sok ember gyült a pörlekedők köré, de senki sem tudta, hogy melyiknek adjon igazat. Már mind a ketten leszálltak a lóról és úgy pörlekedtek, mindegyik erősen vitatta, hogy övé a ló. Ben Ahma szörnyen boszankodott, mert nem tudta bizonyítani az igazát. A városban ismerőse sem volt. De egyszerre aztán így szól:

— Jól van. Hiszen épp azért jöttem, hogy meggyőződjön a mesidi kadi bölcsességéről. Hadd ítéljen a kadi. Ha ellenem dönt, tudni fogom, mit tartsak bölcs hírérl.

Mentek a kadihoz és elmondták a pörüket. Ott is mind a kettő köröm-szakadtig vitatva, hogy övé a ló. De bebizonyítani egyik sem tudta. A kadi pedig meg-megsimogatta hosszú szakálát, aztán így szól:

— Hagyjátok itt a lovat és holnap jöjjetek el újra. Akkor oda adom annak, a kié.

Elmentek s másnap a kitűzött órában vissza tértek.

— A lovat beállítottam a saját lovaim közé, melyek közt van több szakasztott olyan. Meglátom ráismertek-e a pörös lóra. De külön-külön jöttök velem oda.

Először a csalóval ment a lovak közé. A szemes kópé rögtön ráismert a pörös lóra és diadalmas képpel jött vissza. Aztán Ben Ahma ment oda a kadival és persze ő is ráismert kedves paripájára.

Mikor vele is vissza tért, így szól a kadi:
— A ló Ben Ahma igaz tulajdona, vigye el. Ez a gonosz család pedig huszonöt botütést kap a talpára.

A család látván, hogy nincs mentség, bünbánólag vallotta meg ravaszkodását; Ben Ahma pedig álmélkodó hálával mondá:

— Elismerem bölcseségedet, ó kadi! De nem értem, hogyan találhattad meg az igazságot, mikor a lóra mind a ketten ráismertünk?

— De a ló nem ismert rá másra, csak igazi gazdájára, felelt a kadi. Mikor a család lépett hozzá, a ló meg sem mozdult; de mikor te közeledtél, már messziről ráismert lépteidre s feléd fordult, aztán hízkelkedve nyújtotta feléd a nyakát, hogy megismogasd. Jegyezd meg, vitéz sejk, hogy aki őszintén keresi, az kicsiny jelek után is rátalál az igazságra.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XLVI. köt. 5-dik számában közölt képrejtvény megfejtése:

Kassai sonka.

Helyesen fejtették meg: ifj. Isaák Gyula, Bodnár Györgyike, Loránt Ella, Szekula Elza, Rác Alfons, Czukor István, Fogarassy István, Szüts Elemér, Vécsey Ferencz, Przybilla Jenő, Jacobi Viktor, Mérey Agosta, Lipták Irénke, Bohtossy (?) testvérek (névetekeket tisztában írjátok ki, mert sehogy sem tudtam eligazodni rajta: Bohtossy-e, vagy Bohtossy vagy Boktossz? *F. b.*), Koritschoner Iván, Diamant Rózika, Szarvassy Erzsé, Osváth Jenő, Fried Ella és Gizella, Wiener Alice, Steinitz Imre és Gyula, Laendler nővérek, Friedjung Olga és Pista, Tost Aurél, Horánszky Pali, Schlosser Barna, Berzsenyi Mariska, Nékám István és Ervin, Beinhauer Irén és Rózsi, Abonyi Pistika, Springer Stefike, Zakár Margit és Lajos, Vitályos Emma, Sándor Sanyi és Hollaky Leo, Somogyi Tónicza és Klemiczka, Moesz Izabella és Ilonka, Merkly József, Stern Andor és Elemér, Tolnay Jolán és Laczi, Kölber Annika, Fábry Médi, ifj. Kossaczky Oszkár, Stern Jenő, Munk Arthur, Barakonyi Erzsike, Bathó Mariska, Dvorsák Katicza, Freyler Editke (saját irásodat kívánom látni. *F. b.*), Leidenfrost Sándor, Hoffmann Etel, Beck Irén, Gyurkovich Dódi, Grünbaum Margit, Visy Mari, Zwibach Ernő, Kiss Margit és Pista, Biczó Sarolta, Czakó Feri, Gerde Oszkár, Kossaczky Gyula, Kováts Erzsike, Schlesinger Ernő, Czeke Miklós és Pali, Brózik Fella, Kramer Margit, Guckler Rozália, Gluzek Ferencz, König Dénes, Janniczky Mária, Schwarz Bandi, Rétyay Vilma és Miczi, Singer Erzsé, Irma és Vilma, Ehrlich Károly, Szeniczey Katicza, Luzsa Annus

és Béla, Szelke Hajnalka és Józsi, Engelmann Olga és Irén, Schwarz Magda és Béla, Rozinszky Irma, Policzer Irén, Háy Elek, Hőbausz-Felix Ilonka, Robitsek Anna, Kaiser Rózika, Vassermann Ernő és Géza, Mandel Mihály, Miklós Ödön és Elemér, Ordódy Irén és László, Schmidt László, Móser Margit, Volarich Iduska és Imike, Hosszu Margit, Csillag Imre, Dekker Oszkár, Ditrichstein Viktor, László Ilonka, Hell Erna, Velencei Tiborka, Schlésinger Janka, Odor Margit, Schwarz Klára, Rigó Dezső, Szunyogh Jancsi, Kovách Margitka, Kulín Ilonka, Blumenstock Dora, Pec Irénke Lusztig István, (hiányosan. Hiányosan azért, mert értelemre igenis eltaláltad, de megkerülésével a szó szerinti szerkezetnek. *F. b.*), Laban Antal, Pálosy Ilonka, Ungár Béla, Lázár Piroška, Hegedűs Márta, Gaál Gyula, Boross Pali, Fáy Erzsé, Klímó Juliska, Rosenthal Ella, Kabdebó György, Frey Irma, Ádámffy Ilona, Nagy Katinka, Erzsike és Sándorka, Bolyó Pálma és Károly, Farkass Zalán, Baumgarten Józsa, Hering Albert, Havas Margit, Sohár Andor, Horváth Valéria, Gyémánt Ilona, Muraközy Ilona, Petőcz Gizi és Laczi, Mandel Janka, Simonovánszky Ödön, Basch Andor, Pichler Sándorka, Farkas József, Kűzler testvérek (a hármatok fura nevét, ha nincs más keresztnevetek, nem közölhetem, mert beczező tréfának a »Kis Lap«-ban nem lehet helye. *F. b.*), Pietsch Lajoska, Maffei Anna és Alice, Imrédy Kálmán és Károly, Posch Rudi, Kulín Imi, Pallér Lujza (nem felejtetek ki senkit a megfejtők sorából, de az sajnós, gyakran megesik, hogy a levél vagy a levelező-lap nem jut el hozzám; ilyenkor aztán persze nem is vehetem be az illető megfejtő nevét a lajstromba. Az is megesik akár hányszor, hogy egytől-k-másótok elfelejti a nevét aláírni. *F. b.*), Dunki Mari, Késmárki Anna, Richon Emma, Farkas Olivér, Fábrián Ilonka és Mariska, Rédlích Béla, Bayer Feri, Nagy Ilonka, Steindl József és Jenő, Drechsler Tóni, Misner Jancsi, Kiss Sára és Lajos, Mártfy Gizike, Zsolnay Ferke, Pfeffer Verona és Juliska, Schoszberger Erzsike, Baun (?) Emil, Kerdl Dezső és Ernő, Goldfinger Frida, Schlesinger Ella, Halperth Erzsike, Taub Ilona (részben), Pauer Árpád, ifj. Tormay Béla, Kertész Tibor, Feldmann Gyula, Bartal Aurél, Farkas Imre, Girschl Kornélia és Margit, Géher Gyulácska, Ausländer Iluska, Haraszthy Aranka, Gonda Lajos, Könyöki Ella, Vajda Jolán, Király Róza, Pap Mari.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertesek lettek *Imrédy Kálmán és Károly, Budapestén*, kiknek a jutalomkönyvet (*»Uj Robinson«* közel száz képpel, kemény kötésben) a kiadóhivatal megküldi.

A »Kis Lap« XLVI köt. 4-dik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Kulín Ilonka, Bolyó Pálma és Károly, Hirschler Jolán, Pietsch Lajoska, Schwarz Magda és Béla.

Az én kis olvasóimhoz!

Évek jártával, mind újabb és újabb gyermekek sietnek a „Kis Lap” zászlaja alá, akik közül persze évek multjával sokan el is köszönnek tőlem, mert hát közben felnőttek s a gyermek-regementből kiválva, egy, az ő koruknak megfelelő ezredbe lépnek. Innen van, hogy az én kedves kis regrutáim, akiket egy tartalmasabb s nagyobb kötelességekkel járó élet elé nevelek, nem jól ismerik még a házi regulát. Ezért szükséges azt időről időre újból kihirdetnem.

1. Szép írást nem kiránthatok mindenkitől, de igenis tiszta írásu levelet, amely lehet levelező lap is. Nem nekem van szükségem arra a tiszta írásra, de van nektek. Tisztaság és tisztesség nem hiában hogy rokon hangzásu két szó a magyarban. Első sorban önmagát becsüli meg az, aki gondosan, takarosan ír. Valamint nem lépnek tisztes házba keféletlen ruhában, gyűrött gallérral s fésületlenül s mosdatlanul: azonképen nem illik irkából kitépelt, rojtos szélü papirosra írni s azt hegyébe még u. n. »poczákkal« (tentapecsétekkel) is megtarkázni. Aki közületek egyenes betűt nem tud még vetni, az vonalat húzzon a papirosára. Amely levél ennek az én szigorú követeléseimnek meg nem felel, azt, bármí foglalatja legyen különben, úgy tekintem, mint ha nem is vettem volna. Tehát magára vessen, akinek neve a megfejtők sorá-

ban meg nem jelen, vagy hozzám intézett kérdéseire választ nem kap. Így aztán van reménységem, hogy a szégyenítő „Rovás” című rovatot megszüntethetem.

2. Szigoruan különböztessétek meg egymástól, mi tartozik a szerkesztői, és mi a kiadó hivatalhoz. Elmaradt szám, elhibázott czimszalag végett és — kivéve a könyöradományokat — minden pénz-küldeménygel a kiadó hivatalhoz forduljatok: szóval mind azzal, ami a lap anyagi részére vonatkozik. Irásbeli dolgozatokat, megfejtéseket, tudósításokat és jelentéseket: szóval, ami a lap szellemi részére vonatkozik, azt nekem, Forgó bácsinak küldjétek be. Mert kiadóság és szerkesztőség két egymástól teljesen külön álló hivatal.

3. Leveletekben belül mindig írjátok meg annak kelte helyét is, mivel a posta-bélyeg csak ritka esetekben olvasható.

4. Idegen vagy czeruzás írást csak a kis olvasó betegsége esetén fogadok el.

Ha mindezt a különbséget szem előtt tartjátok, sokkal ritkábban lesz okotok panaszkodni egy-egy hiányzó szám vagy elmaradt felelet miatt.

*

Springer Stefike. Bizony soknak téli örömeit megrontotta az enyhe időjárás. — Tatari Péter. Az »ítató« végső szótágja hosszú, pedig a rejtvényben rövide van szükség. Kár, mert különben elmésen van megszerkesztve. — Z. Z. Nem használható. — Ditrichstein Viktor. A »Kis Lap« nagyon bőven van ellátva afféle közleményekkel. Ám azért derék dolog, ha szorgalomból fordítgatsz. Mindenképen csak hasznodra válhatik az ilyen dolgozat. Ki írta az eredetijét? — Balogh Annuska és Piroska. Nem olvashatjátok nagyobb gyönyörűséggel, mint amily örömet írom én titek a »Kis Lap«-ot. — Több levélről a jövő számban.

A „KIS LAP” minden kötetéhez díszes színnyomatu bekötési táblák kaphatók. Egy bekötési tábla ára 60 kr. A »Kis Lap«-nak fél évi folyamából telik egy kötet. Megrendelő cím: Athenaeum könyvkiadó hivatala, Budapest, Ferencziek-tere 3.

Mellékletünkben a Benedek Elek-féle Magyar Mese- és Mondavilág cz. jeles vállalatból közlünk mutatványt. Ajáljuk a füzetek megrendelését.

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi**. Szerk. és kiadóhivatal: Budapest, Ferencziek-tere 3-ik sz. Athenaeum-épület. Nyomtatja a kiadó tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapestben.

➡ Mai számunkhoz negyed iv melléklet van csatolva. ➡